

25.01.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**25 Ocak 2024
Perşembe**

25.01.24

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

25 Ocak 2024 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- İstanbul Gedik Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İstinye Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İstinye Üniversitesi Tıbbi Yapay Zekâ Araştırma ve Uygulama Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Kafkas Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 19/10/2023 Tarihli ve 2018/17652 Başvuru Numaralı Kararı

Fahiş fiyat ve stokçuluğa 103 milyon lira ceza

Ticaret Bakanlığı 2023 yılı ilk altı ayında yapılan denetimler sonucu stokçuluk ve fahiş fiyat uyguladığı gerekçesiyle 103 milyon 160 bin lira idari para cezası uygulandı.

Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu tarafından fiyat tarifesinin üzerinde ekmek satışı yapan işletmelere 55 milyon 869 bin lira idari para cezası Uygulandı.

Açıklamada, haksız fiyat ve stokçulukla mücadele kapsamında Kurulu'nun 19.01.2024 tarihli 35. toplantısının yapıldığı belirtilerek, bu denetimler sonucunda belirlenen fiyat tarifesinin üzerinde ekmek satışı yapan işletmelere 55 milyon 869 bin lira idari para cezası uygulanmasına karar verildiği dile getirildi.

Bakanlık tarafından otomotiv sektörüyle ilgili olarak, piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunduğu değerlendirilen 8 işletme hakkında toplam 27 milyon 82 bin lira, 20 hazır beton ve çimento üreticisi işletmeye 15 milyon 239 bin lira; tavukçuluk sektöründe faaliyet gösteren 8 işletmeye ise fahiş fiyat artışı nedeniyle 4 milyon 969 bin lira olmak üzere toplam 103 milyon 160 bin lira 995 TL idari para cezası uygulandı.

Borçla mutfak alışverişi

Türkiye’de Ocak 2023’te 346,9 milyar TL olan kredi kartı ile alışveriş tutarı, Aralık 2023’te 794,6 milyar TL’ye ulaştı. Kredi kartı ile alışverişte işlem adedi yüzde 24 oranında artarken ödeme tutarı ise yüzde 129 oranında yükseldi. Kredi kartı ile yapılan alışverişlerin kategorilerine göre ayrımı ise Türkiye’deki ekonomik krize ayna tuttu. CHP Milletvekili Türker Ateş, kredi kartı kullanım istatistiklerine mercek tuttu. Ateş’in çalışması, on milyonlarca yurttaşın mutfak alışverişini borçlanarak yapmak zorunda kaldığını ortaya koydu.

DOLAP BORÇLA DOLUYOR

2023 yılında harcama grupları içinde tutar bazında rekortmen, 136,5 milyar TL ile açık ara farkla market ve alışveriş merkezi harcamaları oldu. Market ve AVM harcamaları 2023 yılında, 2022 yılına oranla yüzde 107 arttı. Yurttaşlar aralıkta elektronik eşya ve bilgisayara da kredi kartı ile 78,3 milyar TL harcadı. Kredi kartı ile yapılan giyim ve aksesuar harcaması ise kayıtlara, 58,2 milyar TL olarak geçti. Faiz artışlarına karşın kredi kartı harcamalarının hız kesmediğini belirten Ateş, “Merkez Bankası’nın hızlı faiz artırımlarını içeren Haziran-Aralık döneminde kredi kartıyla alışverişte işlem adedi yüzde 10, işlem tutarı yüzde 60 arttı. Bu dönemde de kimi ürünler özelinde yükselen döviz kuru ve enflasyon beklentileri çerçevesinde tüketimin öne çekildiği izlendi. Örneğin yüzde 90’lık artışla elektrik, elektronik eşya ve bilgisayar harcamaları dikkati çekti” değerlendirmesinde bulundu.

Türk hububat sektörü, 2024 yılı için ihracat yol haritasını açıkladı

Türkiye ihracatının en önemli kalemlerinden hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörünün ihracatı 2023'te bir önceki yıla göre yüzde 8'lik artışla 12,5 milyar dolara ulaştı. 2023'ü rekor bir artışla tamamladıklarını belirten 2024'te 14 milyar dolarlık ihracat hedefiyle Amerika ve Afrika kıtası başta olmak üzere Uzak Doğu pazarlarına odaklanacaklarını belirtti.

2023'te 3,6 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren İstanbul Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İHBİR) Yönetim Kurulu Başkanı Kazım Taycı ve Yönetim Kurulu Üyeleri'nin katıldığı toplantıda; 2023'te yapılan faaliyetler, 2024 hedefleri ve yeni yol haritası paylaşıldı.

Açıklanan rakamlara göre; Türkiye geneli hububat bakliyat yağlı tohumlar ve mamulleri ihracatı geçen yıla oranla yüzde 8 artışla 12,5 milyar dolara ulaşırken, İstanbul Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nin (İHBİR) 12 aylık ihracatı ise bir önceki yıla oranla yüzde 14 oranında artış ile 3,6 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Yılı büyüme ile kapattı

Değirmencilik ile pastacılık ürünleri, Bitkisel yağlar, Yağlı tohumlar ve meyveler, Diğer gıda müstahzarları, Şeker ve şeker mamulleri, Hububat ve bakliyat, Baharatlar, Kakaolu mamuller alt sektörlerinin yer aldığı ve 2024 itibarıyla toplam üye sayısının 4 bin 728'e ulaştığı İHBİR'de 2023 yılı içinde 3 milli katılım fuarı, 1 Info stant katılımı, 39 firma ziyareti, 11 farklı ülke ile 13 alım heyeti organizasyonu, 4 teknik eğitim programı, AYTOP ve Mega Center ihracat eğitim seminerleri, Global Pulse Confederation Programı, Saha ziyaretleri programları, Aşure ve makarna günü

etkinlikleri çalışmalarına imza atıldı. Eksikler ve yaşanan sorunlarla ilgili Ticaret ve Tarım Bakanlıkları ile yapılan görüşmelerde bazı sorunların çözüldüğünü, bazılarının ise 2024 yılında çözüme kavuşturulacağını belirten Taycı, genel olarak Ticaret Bakanlığı ile ihtiyaçlar doğrultusunda yapılan görüşmelerden hızlı dönüş aldıklarını belirtti. 2023 yılında otoritenin tarıma vermiş olduğu teşvik ve desteklerle birlikte, iklimin de verimli olmasından dolayı rekoltenin yüksek olduğu bir yıl geçirdiklerini belirten Taycı, geçen yıl hem tarım ürünlerinde hem de işlenmiş ürünlerde yılı büyüme ile kapattıklarını kaydetti.

İhracatta artışın temel sebepleri

2023 yılında ihracattaki artış nedenlerini sıralayan Taycı, “Birincisi iklim şartlarının iyi olmasından dolayı yüksek rekolte, ikincisi pazar çeşitliliğimizin geniş olması, üçüncüsü Türkiye'nin coğrafi konumu ve dördüncüsü ise son 15 yıllık periyotta özellikle işlenmiş tarım ürünleri sektörümüzde Ar-ge'yi, inovasyonu ve makina ekipmana yapılmış olan yatırımlar sebebiyle dünya pazarında işlenmiş tarım ürünlerinde 'Made in Türkiye' imajının her geçen gün gelişmesi.” olarak ifade etti.

“Tahıl Koridoru’ndan 32,5 milyon ton tahıl taşındı”

Türkiye'nin Rusya ve Ukrayna ile hem siyasi hem de ticari diyalog ilişkisi içinde olduğunu ifade eden Taycı, her iki ülke ile hem ithalatın hem de ihracatın devam ettiğini belirtti. Yaklaşık 32,5 milyon ton tahılın İstanbul Boğazları ve Türkiye'nin aracı olduğu tahıl koridoru vasıtasıyla dünyaya ulaştırıldığını belirten Taycı, “Dünyaya bu ürünlere ulaşım ve aynı zamanda uygun fiyatla ulaşım noktasında verilen çok büyük bir hizmetti. Birçok ülkenin savaş sonrası uyguladığı ambargo sonrasında Rusya'nın önemli tedarik merkezlerinden bir tanesi Türkiye oldu. Bu durum çok daha yeni iş imkanları ve fırsatlar yarattı. Türkiye'nin yürütmekte olduğu diplomasi ve Türk insanının başarılı girişimleriyle önemli bir ticaret fırsatına dönüştü.” ifadelerini kullandı.

Taycı, özellikle iklim şartları ile rekoltenin yüksek olmasından kaynaklı mevcut pazarların birçoğunda ihracat artışlarının görüldüğünün altını çizdi.

“Çalışacak eleman bulamıyoruz”

Türkiye'de bahsedilen yüzdelerde bir işsizlik sorununun olmadığını, iş beğenmezlik sorunun olduğunu kaydeden Taycı, “Bugün, gıda şirketlerinde hem direkt tarımda hem de işlenmiş tarım ürünlerinde baktığımız zaman çok ciddi bir çalışan sıkıntısı var. Buralarda her türlü elemana ihtiyaç var ve çalışacak kişi bulamıyoruz. İnsanların çalışma beklentileri değişti tulum, önlük giyerek iş yapmak istemiyorlar. Dolayısıyla istihdam ile ilgili açıklanan yüzdelerin gerçekten realiteyi gösterdiğini düşünmüyoruz. Tam kapasite çalışamadığımız için az ve verimsiz üretim gerçekleştiriyoruz.” dedi

“Finansa ulaşılabilir fakat dokunulmaz”

2023 yılında yaşanan başlıca sorunların arasında finansa ulaşım olduğunun altını çizen İHBİR Başkanı Taycı, “Yılın ilk döneminde finansa ulaşım noktasında çok ciddi

sıkıntılarımız vardı. Son çeyreğe doğru bankalar kredi musluklarını gevşetmeye başladılar. Ancak, bu sefer de faizlerle ilgili çok ciddi artışlar oldu. Yani, finansa ulaşılabilir fakat dokunulamaz hale geldi. Sektörümüzün özellikle ihracata yönelik ciddi bir yatırım iştahı ve ihtiyacı var. Üretici ve ihracatçıya yönelik bir takım cazip kredi şartlarının ve koşullarının oluşmasını temenni ediyoruz. Uygun faizlerle, daha uzun vadelerle yatırım imkanlarının sağlanması bekliyoruz.” dedi

Otoriteden teşvik ve destek talebi

Mevcut kur seviyesinin üretici ve ihracatçının en büyük sorunlarından bir tanesi olduğunu vurgulayan Taycı, “Otoritenin şu anda uygulamakta olduğu ekonomik kanunları, kuralları ve sıkı ekonomi politikasını, sayın bakanımız Mehmet Şimşek'in yönetmekte olduğu politikaları da destekliyoruz. Şunu da belirtmemiz gerekiyor ki kur, enflasyonun çok ciddi gerisinde kaldı. Artan mavi ve beyaz yaka ücretlerinden, diğer genel giderlerden dolayı artan maliyetler karşısında ihracatta fiyat tutturmakta ciddi manada zorlanıyoruz. Bu da bizim rekabetimizi ciddi anlamda düşürüyor. Bir taraftan da kurun üzerindeki baskıyı da anlayabiliyoruz. Burada da enflasyonu yönetmek açısından verilen bir mücadele var. Bizim en azından şöyle bir talebimiz var. ‘Üretici ve ihracatçıya, yapmış olduğu ihracatın karşılığında gelen bedele yönelik özel bir kur uygulaması yapılabilir mi?’ ‘Personel ücretleriyle ilgili birtakım ilave teşvikler verilebilir mi?’ SGK primlerinin desteklenmesi veya kullanmakta olduğumuz enerji giderlerimizle ilgili destekler talep ediyoruz. Yurt dışında mal satabilmemiz için daha rekabetçi olmamız gerekiyor. Enflasyon oranından dolayı artan maliyetlerin fiyatlarımıza yansması ve kurun, bunun çok altında kalması nedeniyle yaşanan sıkıntılarımız var. İhracatta uzun yıllardan beri tutunmakta olduğumuz pazarlarda raflardaki yerimizi kaptırmak istemiyoruz. Fakat, buralarda pazarı korumak konusunda ciddi anlamda zorlanıyoruz. Hatta karlılık noktasında artık tamamıyla negatif fiyatlamalar yapabiliyoruz. Burada otoriteden üretici ve ihracatçıya yapmış olduğu ihracat payı doğrultusunda verilebilecek her türlü teşvike ihtiyacımız var.” dedi.

2024 ihracat hedefi 14 milyar dolar

2024 yılında ihracat hedefinin 14 milyar dolar olduğunu vurgulayan Taycı, İHBİR tarafında ise 4 milyar dolarlık bir hedef belirlediklerini duyurdu. 2023 yılında birçok faaliyete imza attıklarını, 2024 yılında da ihracatta yeni rekorlar kırmak için gerekli destek ve teşviklerle ticaret heyetleri, fuarlar, satın alma heyetleri, sektörel ziyaretler gibi birçok organizasyon gerçekleştireceklerini duyurdu.

Hedef; Amerika, Afrika ve Uzak Doğu pazarları

Amerika ve Afrika kıtası başta olmak üzere Uzak Doğu pazarlarına odaklanacaklarını belirten Taycı, 2023 yılında yaşanan deprem, küresel gıda enflasyonu ve korumacılık kararlarına rağmen yılı rekor bir artışla tamamladıklarını kaydetti. Taycı, “İHBİR olarak 2024 yılında tüm üyelerimizle birlikte, bavullarımız sürekli hazır vaziyette, ürün sattığımız her kıtaya olabildiğince çok görüşme ve ziyaret faaliyetleri noktasında karar aldık.” diye konuştu.

Akdeniz'de rekor ısınma

Akdeniz'deki deniz suyu sıcaklığı rekor seviyelere ulaşırken, bilim insanları sıcaklığın artmasıyla beraber Türkiye kıyılarını vurabilecek kasırgalara karşı dikkat çekiyor.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Deniz Bilimleri Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Barış Salihoğlu, Akdeniz'in iklim değişikliğinden en fazla etkilenen bölge olduğunu söyledi. Bölgede sıcaklığın artmasıyla beraber deniz suyu sıcaklıkları da artıyor.

İklim değişikliğinin Akdeniz'in yüzey suyu sıcaklıklarındaki etkisine değinen Salihoğlu, "Son 40 yılda Mersin Körfezi, İskenderun Körfezi gibi bölgelerde 2 derecenin üzerinde bir artış gözlemliyoruz. Bu, ülkemiz denizleri için ciddi bir sıcaklık artışı olarak öne çıkıyor. Akdeniz'deki sıcaklık artışı ortalama 1,5 dereceyi buluyor. Antalya Körfezi'nin açıklarında da benzer şekilde 1,5 derece sıcaklık artışları yaşanıyor" dedi.

Aralık ayı ortasında deniz yüzey suyu sıcaklığının Mersin Körfezi'nde 22, İskenderun ve Antalya Körfezi'nde ise 21,5 derece ölçüldüğü bilgisini veren Salihoğlu, bu değerlerin, bu dönemde ölçülen en yüksek rakamlar olduğunu vurguladı.

Artan sıcaklıkların deniz canlılarına etkisi

Ocak ayı içinde de rekor değerler ölçüldüğünü belirten Salihoğlu, "Bu yıl ocak ayında İskenderun, Mersin ve Antalya körfezlerinde 19 derece olması gereken sıcaklık ortalaması 20 dereceye yükseldi. Bu rakamlar söz konusu körfezler için tüm zamanların en sıcak ocak ayı deniz yüzey suyu sıcaklıkları oldu. İskenderun ve Mersin Körfezi'nde kasım ayı ortalaması 23 dereceyken geçen yıl kasımda 25

dereceyi, ortalaması 22 derece olması gereken Antalya ise yine kasımda hiç görmediğimiz 24,5 dereceyi gördü” diye konuştu.

Yüzeyde artan tuzlulukla yoğunlaşan suyun batarak derinlerde de etki oluşturduğunu anlatan Salihoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: “Derin deniz genelde dengeli bir yapıya sahip, küçük sıcaklık değişimleri bile tüm yapıyı etkiliyor ve küçük değişimlerin büyük etkileri olabiliyor. Daha da korkutucusu, dünyadaki büyük akıntı sistemlerindeki genel döngüler gibi Akdeniz’de de döngüler var ve bu döngüler artan sıcaklıklarla giderek değişecek. O zaman durum ekosistem açısından daha da tehlikeli bir boyuta ulaşacak çünkü artan sıcaklıklar canlıların yaşam alanlarını değiştirmeleriyle sonuçlanabiliyor.”

Ekosistem direncini artırmak gerekiyor

Salihoğlu, iklim değişikliğinin denizde asitlenmeye yol açtığını, bunun da özellikle bünyesinde kalsiyum içeren türlerin ya yapılarını değiştirmelerine ya da ölümlerine neden olduğunu, hatta balıkların göçlerini, üreme alışkanlıklarını değiştirdiğini aktardı.

Salihoğlu, şu önerilerde bulundu: “İklim değişikliğinin denizler üzerindeki fiziksel etkisine bir çözümümüz yok, sıcaklıklar arttı, okyanus asitlendi. En iyi senaryoda, sıcaklık artışlarını 1,5-2 derecede durdursak bile artış bir süre daha devam edecek. Burada deniz ekosistemini güçlendirmemiz gerekiyor ve bunun tek yolu diğer baskıları azaltmak. Kirlilik, avcılık, yapılaşma gibi baskıları azaltmak, biyoçeşitliliği ve ekosistem direncini artırmak gerekiyor. Bunun yollarından biri de koruma alanlarını artırmak. Biz, ‘Mevcudu koruyalım’ değil, ‘Mevcudu daha sağlıklı hale getirelim.’ diyoruz, çünkü mevcut sağlıklı.”

“Doğu Akdeniz tropikleşme süreci yaşıyor”

Dokuz Eylül Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü Deniz Bilimleri Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Şükrü Turan Beşiktepe ise, “Sanayi öncesi döneme göre atmosfer sıcaklığı 1,1 derece daha fazlayken Akdeniz’de bu değer 1,5 derece. Bu eğilim devam ettiği sürece 2040 yılında 2,2 dereceye ulaşacağı öngörülüyor. Akdeniz’in batısı son 10 yılda 0,35 derece, Doğu Akdeniz ise 0,5 derece ısındı, Atlantik Okyanusu’nda ise 0,25 derece bir ısınma var.” Denizdeki aşırı ısınmanın balıkların yumurtlama mevsimlerini ve stoklarını etkileyeceği, mercan kayalıklarının ve deniz çayırlarının bozulmasıyla kıyılarda su kalitelerinin bozulacağı uyarısında bulunan Beşiktepe, “Doğu Akdeniz, batıya göre daha fazla ısındığı için bir tropikleşme süreci yaşıyor. Burada yaşayan mercan kayalıkları ‘soğuk su mercan kayalıkları’ diye adlandırılıyor ve deniz suyu 26-27 derecenin üzerinde çıktığı zaman uyum sağlayamayarak ölmeye başlıyorlar. Akdeniz’e özgü mercan kayalıklarının önümüzdeki 15-20 yıl içerisinde yok olacağı tahmin ediliyor. Bu da bütün ekosistemi tümüyle mahvedecek” ifadelerini kullandı.

Türkiye ile İran arasında 10 anlaşma imzalandı

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve İran Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi huzurunda iki ülke arasında 10 anlaşma imzalandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'ye resmi ziyarette bulunan İran Cumhurbaşkanı Reisi ile Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde bir araya geldi.

Daha sonra iki ülke heyetlerinin de katılımıyla gerçekleştirilen Türkiye-İran Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi 8. Toplantısı'nın ardından çeşitli anlaşmaların imza törenine geçildi.

Erdoğan ve Reisi'nin huzurunda ülkeler arasında 10 anlaşma imzalandı. İmzalanan anlaşmalar şunlar:

"- Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ) ile İran Şebeke Yönetim Şirketi (IGMC) Arasında İşletme Anlaşması

- Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Serbest Ticaret, Endüstriyel ve Özel Ekonomik Bölgeler Yüksek Kurulu Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı

- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Kültür ve İslami İrşad Bakanlığı Arasında Medya ve İletişim Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı

25.01.24

- Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Yol ve Şehircilik Bakanlığı Arasında Demiryolu Taşımacılığına İlişkin Çerçeve Anlaşması
- Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile İran Bilim ve Teknolojiden Sorumlu Cumhurbaşkanı Yardımcılığı Arasında Bilimsel, Endüstriyel Ve Teknolojik İşbirliği Mutabakat Zaptı
- Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Kültür ve İslami İrşad Bakanlığı Arasında 2025 Karşılıklı Kültür Yılına İlişkin İşbirliği Niyet Bildirgesi
- Türkiye Cumhuriyeti Polis Akademisi Başkanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Amin Polis Üniversitesi Arasında Mutabakat Muhtırası
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Mutabakat Zaptı
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Silahlı Uçuş Güvenlik Görevlisi Görevlendirilmesine İlişkin Mutabakat Zaptı
- Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Petrol Bakanlığı Arasında Enerji Sektöründe İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı."

Turunçgillerde “Yeşillenme hastalığı” üretimi tamamen bitirebilir

Ali Ekber YILDIRIM

25 Ocak 2024 Perşembe

Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, portakal, limon, mandalina, greyluft gibi turunçgil(narenciye) ürünlerinin “yeşillenme hastalığı” tehdidi ile karşı karşıya olduğunu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde görülen hastalığın Türkiye’ye girmesi durumunda bu ürünlerde üretimin tamamen bitebileceği uyarısında bulundu.

Tarım ve Orman Bakanlığı turunçgillerde görülen en tehlikeli hastalık olarak bilinen “yeşillenme hastalığı” ile ilgili kapsamlı bir rapor hazırladı. Raporla, hastalığın Türkiye’ye girmesi durumunda turunçgil üretiminin tamamen bitebileceği vurgusu yapıldı. Ticaret Bakanlığı ise ihracatçı birliklerine gönderdiği yazıda tarım ve Orman Bakanlığı’nın raporunu da paylaşarak uyarıda bulundu. Özellikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nden yapılacak narenciye ve enginar ithalatına dikkat çekilerek yolcu beraberinde bu ürünlerin ülkeye girmesine kesinlikle izin verilmeyeceği ifade edildi. İthalatta belirlenen kurallara uyulmazsa hastalığın Türkiye’ye taşınma riskine dikkat çekildi.

“Hastalık ülkeye girerse turunçgil ihracatı biter, ithalatçı oluruz” endişesi

Tarım ve Orman Bakanlığı’nın Kuzey Kıbrıs’a gönderdiği uzman ekibin hazırladığı yeşillenme hastalığı ile ilgili rapor çok ürkütücü. Rapora göre, turunçgillerde yeşillenme hastalığının Türkiye’ye girmesi halinde üretimin tamamen bitebileceği ve turunçgillerde ihracatçı olan Türkiye’nin ithalatçı konumuna düşebileceği ifade edildi.

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Antalya Zirai Karantina Müdürlüğü, Mersin Zirai Karantina Müdürlüğünden uzmanlar 2-6 Ocak tarihlerinde Kuzey Kıbrıs’a giderek Lefkoşe, Gazi Magosa, Girne, Güzelyurt’ta incelemelerde bulundu. Gıda ve Kontrol Genel Müdür Yardımcısı Doç.Dr. Yunus Bayram’ın başkanlığındaki uzman heyet Kıbrıs’ta inceleme ve görüşmelerinden sonra kapsamlı bir rapor yayınladı.

Turunçgillerde görülen en önemli hastalık

Gıda ve Kontrol Genel Müdür Vekili Dr. Ersin Dilber, Genel Müdür Yardımcısı Doç. Dr.Yunus Bayram, Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürü Dr. Miraç Yayla, İnspektör Çetin Sarı ve İnspektör Şerafettin Doğan imzasıyla yayınlanan raporda Kıbrıs'taki gözlem ve incelemeler hakkında özetle şu bilgilere yer verildi: "Ülkemizde bulunmayan ve Bitki Karantinası Yönetmeliği EK-1 A listesinde yer alan dünya turunçgil yetiştiriciliğinin en önemli hastalıklarından biri olarak nitelenen ve mücadelesi bulunmayan Turunçgil Yeşillenme Hastalığı (Candidatus liberibacter)'nın vektörü olan Asya Turunçgil Pisillidi'nin bulaşıklık durumu, zarar şekli, mücadelesi ve alınabilecek karantina tedbirleri hakkında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Hüseyin Çavuş Kelle, Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı Bakanlık Müdürü Reşat Değirmenci, Tarım Dairesi Müdürü Ercan Akerzurumlu ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürü Cem Karaca ile Lefkoşa Büyükelçiliği Kalkınma ve Ekonomik İşbirliği Ofisi Koordinatörü Ömer Cihan ve diğer kamu ve özel sektör temsilcileri ile görüşülmüştür.

Saha çalışmaları kapsamında enginar ve narenciye alanları, paketlenme tesisleri, Girne, Gazi Magosa, Güzelyurt karantina kontrol noktaları ve araştırma istasyonları ziyaret edilmiş, üretici ve ihracatçılar ile görüşülmüştür. Ayrıca yapılan çalışmalar ve alınması gereken karantina önlemleri hakkında kalkınma ofisi koordinatörlüğü ve sayın bakan ve bakanlık yetkilileri ile durum değerlendirmesi yapılmıştır."

Zararlı böcek Kıbrıs'ta görüldü

Türkiye'den Kıbrıs'a giden heyet saha çalışmalarından sonra 5 Ocak Cuma günü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakam Hüseyin Çavuş Kelle ile görüştü. Bu görüşmede Bakan Hüseyin Çavuş Kelle, kendileri açısından enginar ihracatının önemine değinerek, ürünün hasat zamanı olduğunu, enginarın ihracatında kolaylık sağlanmasının gerektiğini söyledi. Ayrıca, Türkiye'nin narenciye üretiminin de önemli olduğunu ve her iki tarafın da olumsuz etkilenmemesi gerektiği bu yüzden bu teknik heyetin görüşlerinin önemli olduğunu vurguladı.

Hastalık 10 milyon kişinin geçimini etkiler

Türk tarafı heyetine başkanlık eden Gıda ve Kontrol Genel Müdür Yardımcısı Doç. Dr.Yunus Bayram, Türkiye'de 2,5 milyon ailenin narenciye üretimi yaptığını, yaklaşık 10 milyon kişinin bu üretimden yakından etkilendiğini,söz konusu zararlı böceğin Kıbrıs'ta görüldüğünü ve Kıbrıs tarafı teknik ekibinin de bunu teyit ettiğini ve bu zararlının Türkiye'ye bulaşması durumunda narenciye üretiminin durma noktasına gelme riski ile karşı karşıya geleceğini belirtti. Ayrıca konukçusu olmazsa bile bu böceğin başka ürün veya yollarla taşınabileceğini bildiren Bayram, Dünya Bitki Koruma Birliği Konvensiyonu (IPPC) standartlarına göre bitki materyallerinin topraklı, saplı, yapraklı girişlerine izin verilmediğini, bu uygulamanın tüm dünyada kabul

edildiğini, bu nedenle enginar bitkisinin yapraklı ve saplı gelmesinin riskli olduğunu dökme enginar ve narenciye ürünlerinin gelmesi durumunda bu riskin daha da yüksek olacağını bu yüzden bazı karantina tedbirlerinin alınmasının kaçınılmaz olduğunu belirtti.

Kıbrıs gerekli önlemleri alacağı sözünü verdi

Yapılan görüşmede Kıbrıs Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakam Hüseyin Çavuş Kelle karantina tedbirlerine azami riayet edileceğini ve bu konuda gerekli hazırlık ve alt yapı çalışmalarının ivedilikle tamamlanacağını, limandan fumigasyon yapılan alanda kamera sisteminin kurulması ve tüm eksikliklerin bir an evvel giderilmesi talimatını yetkililere vererek karantina tedbirleri konusunda hassasiyet göstereceklerini bildirdi. Bakan Hüseyin Çavuş Kelle, her iki tarafın da olumsuz etkilenmemesi ve Türkiye'nin özellikle bitkisel üretiminin zarar görmemesi için birlikte çalışma ve tedbirlere uyma konusunda mutabık oldukları belirtti.

Kurallara uyulmazsa ürünler içeri sokulmayacak

Görüşmede, Türkiye'ye gelecek olan ürünlerin sıkı denetleneceği ve her hangi bir karantina tedbiri eksikliği görülen ürünlerin yurda alınmayacağı ve iade edileceği gerek re-export gerekse yurtiçi tüketim amacıyla gönderilen enginar ve narenciye ürünlerine ait tüm sevkiyatların fümige edilerek ve tüm tedbirlere riayet edilerek ihraç edilmesi gerektiği vurgulandı.

Türkiye'nin 5,3 milyon ton turunçgil üretimi risk altında

Hazırlanan raporun sonuç bölümünde şu bilgilere yer verildi: "Ülkemizin yıllık 5 milyon 362 bin 612 ton turunçgil üretimi bulunmaktadır (TÜİK, 2022). Turunçgillerde yıkıma neden olan bu hastalığın vektörü aracılığıyla ülkemize yayılmasının turunçgil üretimini yüzde 40 oranında azaltabileceği, üretimde oluşacak bu azalma nedeniyle üreticinin ürünü ekonomik bulmayarak tamamen terk edebileceği ve bu durumdan yaklaşık 10 milyon insanın doğrudan veya dolaylı bir şekilde etkileneceği ve ülkemizin turunçgil ihraç eden ülke konumundan turunçgil ithal eden ülke konumuna gelebileceği göz önünde bulundurularak ve tüm riskler dikkate alınarak olası tüm tedbirler alınması gerekmektedir. Ayrıca Kıbrıs adası bahse konu zararlı ile bulaşık olup, bulaşıklığın etkisinin 1-2 yıl içerisinde şiddetini arttırması, hatta iklim koşullarına göre yeşillenme hastalığının da bulunabilme olasılığı beklenmektedir.

Bu nedenle aşağıda yer alan sonuç ve öneriler hem heyetimizin ortak kararı hem de Kıbrıs heyeti ile kapanış toplantısında görüşülerek ve mutabık kalınarak hazırlanmıştır. Enginar ve narenciye ithalatının sağlıklı yapılabilmesi için aşağıda belirtilen hususlara azami derecede riayet edilmesi zorunluluk arz etmektedir."

Kıbrıs'tan narenciye ve enginar ithalatında uyulacak kurallar

Yeşillenme hastalığı ile mücadele ve Türkiye'nin Kuzey Kıbrıs'tan ithal edeceği veya re-export edeceği narenciye ve enginar için uygulanması zorunlu kurallar özetle şöyle:

-Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde zararlının baskı altına alabilmesi için hobi bahçeleri dahil topluca kimyasal mücadelenin yapılması, zararlının baskı altına alabilmesi için zaman kaybetmeden biyolojik mücadelenin başlatılması ve bunun için seraların hızlıca tamamlanması, alt yapı ve teknik eleman desteğinin arttırılması.

- Biyolojik mücadele çalışmaları, ilaç denemeleri ve zararlının biyolojisi ile mücadelesi çalışmalarını yürütmek üzere bir araştırma heyetinin Türkiye'den ihtiyaca göre belli dönemlerde görevlendirilmesi,

- Narenciye ve enginar ihracatı öncesi tüm araçların fumige(ilaçlanması) edilmesi ve fumigasyon işlemlerinin yer aldığı fumigasyon belgesinin ve havalandırma bilgilerinin her sevkiyatta yer alması.

- Narenciye ve enginar ihracatı için her bir araç başına birer Bitki Sağlık Sertifikası(BSS) olmak üzere ayrı ayrı sertifika düzenlenmesi.

- Narenciye ürünlerinin tamamının sap ve yapraklardan arındırılmış, ayıklanmış, işlenmiş, mumyalanmış, paketlenmiş ve ambalajlanmış olarak hazırlanıp ülkemize veya 3. ülkelere re-export edilmesi durumunda bile her bir tır için fümigasyon işleminin yapılması.

- Diğer limanlarda alt yapı çalışmaları tamamlanıncaya kadar tüm ihracat işlemlerinin sadece Gazi Magosa limanından yapılması,

- Türkiye'ye gelen ürünlerde her hangi bir karantina etmeni görülmesi veya karantina ihlalleri durumunda ürünlerin iade edilmesi,

- Asya Turunçgil Psillidi'nin narenciye meyvesi üzerindeki yumurta ve larva dönemlerinde öldürücü dozunun belirlenmesi ve işlenmiş ve paketlenmiş meyve üzerindeki fitotoksitesinin belirlenmesi için narenciye de yapılacak olan fümigasyon işlemleri hakkında ayrıntılı bir çalışma yapılması,

- Asya Turunçgil Psillidi'nin Mayıs ayı sonrası artan popülasyonla birlikte yaş sebze ve meyve ticareti, insan ve/veya araç hareketliliği ile ülkemize bulaşması büyük olasılıktır. Bu nedenle, ivedilikle bir mücadele programının oluşturulması, yaş sebze ve meyve ticaretinde gerekli tüm önlemlerin alınması, havaalanlarında gerekli karantina önlemlerinin uygulanması uçaklarda ve gemilerde bilgilendirme anonslarıyla beraberinde yaş sebze ve meyve taşıyıcıları konusunda yolcuların uyarılması,

25.01.24

- Ayrıca narenciye ve diğer ürünleri toplamak için Türkiye'den giden işçilerin ve araçların üstünde de taşınma riskinden dolayı gerekli önlemlerin alınması, tulum ile çalışması ve yolculuk esansında bu tulumların çıkarılması,
- Zararının ülkemize bulaşmasını önlemek için hem sınır kapılarında hem de Kıbrıs tarafında sıkı tedbirler uygulanması.
- Narenciye aşu gözü, fidan gibi anaç materyallerinin ihracatına izin verilmemesi.
- Bahse konu tedbirler koşuluyla enginar ve narenciye ihracatına izin verilmesi uygun görülmüştür.

Yeşillenme hastalığı nedir?

Turunçgil yeşillenme hastalığı, turunçgil alanlarında veya ülkeler arasında vektör böceklerle veya enfekteli aşu gözü kaynağıyla taşınmaktadır. Psillidlerin uzak mesafelere uçabilmeleri veya uluslararası ticaret sırasında meyvelerde bulunması ile uzak ülkelere taşınabilmeleri söz konusudur. Hastalık anaca bakmaksızın portakal, mandarin ve greyfurtlarda oldukça etkilidir. Bunun yanında limon, kaba limon, turunç ve küçük meyveli laymlarda hastalıktan etkilenmektedir

Merkez Bankası faizde bindiği dalı keser mi?

Alaattin AKTAŞ

25 Ocak 2024 Perşembe

✓ Kasımda "Parasal sıkılık düzeyine önemli ölçüde yaklaşıldı, o yüzden sıkılık yavaşlatılacak" diyen, aralıkta bu yavaşlatmayı yapan ve sıkılaştırma adımlarının en kısa sürede tamamlanacağını söyleyen Merkez Bankası, bugünkü toplantıda önceki görüşlerinden farklı bir yol izler mi? Yani faiz bugün 2.5 puandan fazla artırılır mı? Beklenmemeli...

Tarih 23 Kasım 2023... Merkez Bankası Para Politikası Kurulu'nun politika faizinin yüzde 35'ten yüzde 40'a çıkarıldığı gün yaptığı açıklama:

"Kurul, dezenflasyonun tesisi için gerekli parasal sıkılık düzeyine önemli ölçüde yaklaşıldığını değerlendirmiştir. Bu çerçevede, parasal sıkılaştırma hızı yavaşlatılacak ve sıkılaştırma adımları kısa bir zaman diliminde tamamlanacaktır. Fiyat istikrarının kalıcı tesisi için gerekli parasal sıkılığın ise gerektiği müddetçe sürdürüleceği değerlendirilmiştir."

Tarih 21 Aralık 2023... Politika faizi bu kez 2.5 puan artırılarak yüzde 42.5'e çıkarılır ve Para Politikası Kurulu şu açıklamayı yapar:

Kurul, dezenflasyonun tesisi için gerekli parasal sıkılık düzeyine önemli ölçüde yaklaşıldığını değerlendirerek parasal sıkılaştırma hızını yavaşlatmıştır. Kurul, parasal sıkılaştırma adımlarını en kısa zamanda tamamlamayı öngörmektedir.

Fiyat istikrarının kalıcı tesisi için gerekli parasal sıkılığın ise gerektiği müddetçe sürdürüleceği değerlendirilmiştir.

Kasım ayındaki açıklama ve aralıktaki karar, ne yapacağı bilinemez, kestirilemez Merkez Bankası'nın yerini, yapacaklarının ne olabileceği konusunda öngörülebilir bir Merkez Bankası'nın aldığına işaret etmektedir.

25.01.24

Merkez Bankası kasım ayında “**Artık yüksek oranlı faiz artışı olmayacak**” demiş, yani artık 5 puan, 5 puan artış beklenmemesi gerektiğine işaret etmiş, aralıkta da buna uygun olarak daha ılımlı sayılabilecek bir faiz artışıyla yetinmiştir.

Aralık ayı toplantısındaki “**Kurul, parasal sıkılaştırma adımlarını en kısa zamanda tamamlamayı öngörmektedir**” ifadesi de bugünkü toplantıya ışık tutmaktadır.

Politika faizi bugün muhtemelen 2.5 puan daha artırılarak yüzde 45'e çıkarılacak ve bir süre böyle götürülecektir. O sürenin ne kadar olabileceği konusunda bir tahminde bulunmak ise hiç de kolay değildir.

Daha fazla artış olur mu?

Önceki açıklamalara bakılırsa politika faizi bugün 2.5 puandan fazla artırılamaz.

Ama enflasyonda ocak ayı gerçeği de tüm çıplaklığıyla ortada. Aylık artışın ocakta çift haneyi zorlayacağını, hesaplama yönteminden dolayı da şubat için şimdiden yüzde 4-5 dolayında bir oranın neredeyse kaçınılmaz hale geldiğini Merkez Bankası görmüyor olabilir mi?

Fiyatların ocakta yüzde 9, şubatta yarı oranında yüzde 4.5 artması durumunda yıllık oran ocak sonunda yüzde 69'a, şubat sonunda yüzde 71'e dayanacak.

Ocak ve şubattaki artışların mutlaka bu düzeye ulaşacağını tabii ki söyleyemeyiz ama bu oranların çok altında kalınamayacağı da ortada.

Peki Merkez Bankası'nın tahmini de bu yönde olursa faizde farklı bir karar beklenebilir mi?

Yine de sanmıyorum. Faizin bugünkü toplantıda örneğin 2.5 puan değil de 5 puan artırılması, “**Bir ay önce dile getirdiğimiz parasal sıkılık düzeyine meğer yaklaşamamışız, o yüzden sıkılaştırmayı yavaşlatma yaklaşımını terk edip bu sıkılaştırmaya yeniden hız veriyoruz**” anlamına gelir.

Böyle bir durum, yalnızca bir ay önceki görüşte yanılığa düşüldüğünün itirafı olmaz. Bu, aynı zamanda gelecekte söylenecekler olan inancın da yitirilmesi demektir.

Dolayısıyla böyle bir algı doğuracak bir adım atılması büyük bir hata olur.

Yabancı hiç gelmez

Yabancı yatırımcıyı iç borçlanma senetlerine çekebilmenin en önemli koşullarından biri faizin sürekli artmayacağı algısının yerleşmesidir.

Yabancı yatırımcı çekebilme konusunda zaten bir dizi dezavantajımız var, buna son iki aydır büyük ölçüde kırılmış görünen “**Faiz daha da artacak, en iyisi mi yüksek faizi bekleyeyim**” algısını yeniden eklemek herhalde hiç anlamlı olmaz.

25.01.24

Daha önce de vurguladığımız gibi her PPK toplantısından sonra **“Faizi daha da artıracamız”** mesajı vermek, yabancıya bir anlamda **“Hele biraz bekle, şimdi (örneğin) yüzde 30 faizle kağıt alacağına birkaç ay sonra yüzde 40’la, 45’le alırsın, acelen ne”** demektir.

Bu yanlış mesajı vermekten vazgeçmiş olan Merkez Bankası eğer bugün faizi 2.5 puandan fazla artırır, PPK metninde de yine faizin daha da artacağına dönük ifadelere yer verirse bindiği dalı kesmiş olur.

“Ama enflasyon?”

Faizin ne olacağına karar verilirken gözetilen yalnızca yabancı yatırımcının gelip gelmeyeceği değil tabii ki. Para politikası yoluyla en başta enflasyonla mücadele amaçlanıyor, zaten Merkez Bankası’nın temel görevi de bu. Ne var ki yalnızca faizi artırarak enflasyonla mücadele edilemeyeceği de ortada.

Maliye politikası destek olmuyorken para politikasıyla enflasyonu düşürebilmek mümkün mü? Keşke bu olabilseydi, bir faiz kararı, enflasyon aşağı!

Merkez Bankası hazıranda faiz artırmaya başladığında usul usul gideceğine birkaç toplantıda bu düzeylere gelebilmiş olsaydı ya da buna izin verilseydi, şimdi çok farklı bir enflasyon eğilimi görür, çok farklı beklentiler içinde olduğuna tanıklık ederdik.

Artık ne faizi bugün 5 puan da artırsak enflasyonu öyle hemen dizginleme şansımız var, ne yarın artırsak bile bu şansı yakalayabileceğiz. Hep söylüyoruz ya, fiyatlama alışkanlığı öylesine bozuldu ki, ok yaydan çıktı bir kere. İşimiz zor, gerçekten çok zor...

Herkesin enflasyonu aynı değil, yoksulun ki daha yüksek

Servet YILDIRIM

25 Ocak 2024 Perşembe

Son 5-6 yılda yukarıdakine benzer en az üç tane başlık atmışım. Her yazının sonunu da “Enflasyon herkesi etkiler ama en fazla düşük ve orta gelirli hisseder” diye bağlamışım. Ankara temsilcimiz Maruf Buzcugil’in pazartesi günü “Hissedilen enflasyon açıklananın 2 katı” başlıklı yazısını görünce aklıma yine aynı başlık geldi.

Maruf’un haberine göre Türkiye İstatistik Kurumu TÜİK, hissedilen enflasyonun açıklanan enflasyondan 2 kat yüksek olduğunu hesaplıyormuş. Buna göre geçen yıl için yüzde 64,7 olarak hesaplanan tüketici enflasyonu vatandaşlar tarafından yüzde 129,4 dolayında hissedilmiş. TÜİK bu hesaplamayı yaparken Tüketici Eğilim Anketi’nde ortaya çıkan vatandaşların tüketim alışkanlıkları ve harcama kalıplarını dikkate almış.

TÜFE, TÜİK tarafından takip edilen temsili bir sepettir. İçinde fiyatları düzenli olarak izlenen mal ve hizmetler yer alıyor. Tüm illerde bulunan 27.411 işyeri ve 5.246 konuttan toplanan 564.710 fiyat üzerinden hesaplanıyor. Bu anlamda TÜİK’in her ayın başında açıkladığı enflasyon rakamları sabit bir mal ve hizmet sepetinin maliyetindeki değişikliği ölçüyor ama aslında yaşam maliyetini tam olarak ölçmüyor.

Tüketim alışkanlıkları ve kalıpları gelir düzeyi ile yakından ilgilidir. Mesela düşük gelir grupları ya da yoksullar bütçelerinin “oransal” olarak büyük bir kısmını gıda ve konut gibi zorunlu ihtiyaçlara ayırırken, gelir düzeyi arttıkça bu tip temel ihtiyaçların oranı azalır; giyim, ayakkabı, kültür, mobilya, eğlence gibi harcamaların payı artar.

Herkesin tüketim kalıbı farklı olduğu için herkesin TÜFE’si farklıdır. Zengin ile yoksulun enflasyonu aynı değildir. Genellikle düşük gelirli enflasyonunu daha şiddetli hissederek. Bu açıdan farklı tüketici gruplarının hissettikleri fiyat değişiklikleri çok farklı çok daha ağır olabiliyor. Geçen yıl sonu itibariyle yıllık enflasyon yüzde 64,7 olarak açıklandı. Ancak gıda fiyatları yüzde 72, ulaştırma yüzde 77, sağlık yüzde 80 arttı. Yani düşük gelirli harcama sepetinin fiyatı yüksek gelirli sepetine göre

25.01.24

oransal olarak daha fazla arttı. Diğer bir deyişle zengin ile yoksulun enflasyonu zaman içinde farklılaştı.

Bu arada hissedilen enflasyondaki farklılaşmayı zengin ve yoksullar başka bir açıdan da farklı hissetmeye başladılar. Mahfi Eğilmez bu hafta bloğundaki yazısında bir başka soruna dikkat çekerek Türkiye'nin yüksek enflasyon çıkmazı sonrası "skimpflasyon" ve "shrinkflasyon" girdabına girdiğini yazdı. Skimpflasyon, üreticinin ürünün kalitesini düşürmesi ve shrinkflasyon ise ürünün gramajının düşürülmesi. Mahfi Eğilmez, özellikle gıda ürünlerinde yaşanan bu durumun nihai tüketici için büyük bir sorun teşkil ettiğine işaret ediyor.

Kısacası; düşük gelirli enflasyonu daha fazla hissederlerken, aldıkları ürünlerin kalitesi de bozulmuş.

Otomotivde 'topyekûn' önlem çağrısı

Naki BAKIR

25 Ocak 2024 Perşembe

Otomotivde 2023, alıcı ilgisinin sıfır araca yöneldiği, özellikle Çin ve Avrupa ülkeleri menşeli yeni nesil elektrikli otomobillere yönelişin damgasını vurduğu bir yıl olurken, Motorlu Araç Satıcıları Federasyonu'ndan (MASFED) Türkiye'de üretilen otomobiller lehine ve ikinci el piyasayı gözeten 'topyekûn' önlemler alınması çağrısı geldi.

Sektöre ilişkin yıllık istatistiki verilerin belli olmasının ardından DÜNYA'ya açıklamada bulunan MASFED Başkanı Aydın Erkoç, "Tüm dünyada olduğu gibi bizde de yaşanan ekonomik sıkıntılar bazı tedbirleri zorunlu kılıyor.

Topyekûn ülkece bazı tedbirleri almak gerek" dedi. Türkiye'de üretilen otomobiller için bazı teşvik ve destekler sağlanması talebinden bulunan Erkoç, "Burada ikinci el sektörü büyük önem taşıyor. Yeni bir politika izlenebilir. Sıfır otomobil yerine az kullanılmış ikinci el tercih edilebilir" önerisinde bulundu.

2023'te Araç satışlarında 2022'ye göre değişim (%)				
	SIFIR ARAÇ P.		2'NCİ EL PİYASA	
	Otomobil	Toplam	Otomobil	Toplam
Ocak	94,5	111,2	113,6	97,2
Şubat	36,4	63,8	32,5	23,4
Mart	53,1	95,7	46,6	39,9
Nisan	30,4	50,9	18,2	15,4
Mayıs	86,2	98,3	10,2	14,0
Haziran	74,7	77,2	-17,8	-13,4
Temmuz	75,9	107,5	32,1	39,3
Ağustos	86,2	110,6	15,4	19,4
Eylül	85	93,9	-0,5	4,5
Ekim	72,3	80,4	-10,3	-5,2
Kasım	55,0	48,4	-22,0	-18,8
Aralık	59,6	45,3	-27,9	-24,2
Ocak-Aralık	67,0	80,3	8,9	10,3

2023'te piyasanın seyri

Bu arada otomotiv piyasasında 2023'ün profili istatistiklere yansdı. Alıcı ilgisinin sıfır araca yönelmesi bu alanda canlılığı artırırken, bu yıl piyasaya girecek değişik marka ve menşeli çok sayıdaki ithal elektrikli otomobillerin beklenmesinin de etkisiyle ikinci elde devirler hız kesti.

Sıfır otomotiv piyasasında canlılık – ikinci el piyasada kan kaybı şeklindeki trend, aralık ayında daha da netleşti ve 2023'e damgasını vurdu. Sıfır araç satışlarında canlanma artarken, ikinci elde düşüşler son aylarda kronik hale geldi. Sıfır araç piyasası yılı görece yüksek artışla kaparken, sayıca en fazla işlemin olduğu ikinci elde ise yıllık artış oldukça düşük kaldı.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı motorlu taşıt piyasalarına ilişkin aralık ayı verilerine göre, sıfır araç satışlarını gösteren trafiğe kaydı yapılan otomobil sayısı aralıkta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 59,6 artışla 90 bin 181 adet ve minibüs, otobüs, kamyon, kamyonet, motosiklet, traktör gibi diğer türlerle birlikte yeni trafiğe çıkan toplam taşıt sayısı yüzde 45,3 artışla 199 bin 259 adet olarak gerçekleşti.

Yılın tümünde satılan ve trafiğe kaydedilen toplam sıfır araç sayısı önceki yıla göre yüzde 80,3 artışla 2 milyon 290 bin 280 adede ulaştı. Bunun 945 bin 768'ini, önceki yıla göre sayıları yüzde 67 artan otomobiller oluşturdu. Ocak-aralık döneminde 5 bin 185'i otomobil olmak üzere toplam 31 bin 721 taşıt ise kaydı silinerek trafikten çekildi. Böylece 2023'ün tamamında trafikteki toplam araç sayısı net olarak 2 milyon 258 bin 559 adet arttı.

Aralık, 2'nci elde yılın en kötü ayı

İkinci el taşıt piyasasında ise aralık yılın en kötü ayı oldu. Noter devriyle yapılan satışlar önceki yılın aynı ayına göre otomobillerde yüzde 27,9, toplamda yüzde 24,2 düştü. Aylık bazda ikinci elde 551 bin 244 otomobilin devri yapılırken, satılan toplam araç sayısı da 838 bin 871 adet oldu. İkinci el otomobil satışlarında kesintisiz düşüş süreci aralık ile birlikte dört aya ulaştı. 2023'ün tamamında ikinci el taşıt piyasasında noterler kanalıyla devirler, 6 milyon 964 bin 700'ü otomobillerde olmak üzere toplam 10 milyon 551 in 762 adet düzeyinde gerçekleşti. İkinci elde devir sayısındaki 2022'ye göre yıllık artış da otomobilde yüzde 8,9, toplamda yüzde 10,3 ile düşük kaldı.

2'nci elde kan kaybının nedeni

Çoğu alıcının mevcut aracını satarak sıfır araç alımına yönelmesi, ikinci elde araç arzını büyütürken, talebin sıfır araçlara kayması ikinci el piyasayı daralttı. Önceki dönemde sıfır araçlardaki arz sorunu yüzünden 2023'ün ocak ayına kadar yüksek canlılık görülen, ancak izleyen dönemde satışların hız kestiği ikinci el piyasada son aylarda ise satışların eksiye geçmesi ve düşüşün kronik hale gelmesinde, sıfır araç

arzının artması yanında, yeni alıcılar da dahil ilginin elektrikli araçlara kayması ve alıcıların özellikle piyasaya 2024'te girecek olan markalara yönelik beklenti moduna geçmesinin etkisi de bulunuyor.

“Topyekûn tedbir alınmalı”

MASFED Başkanı Aydın Erkoç, taşıt kredisi vadelerinin kısalığı-faizlerinin yüksekliği, döviz kuru belirsizliği gibi durumların genel olarak otomotiv piyasasını etkileyen genel faktörlerin başında geldiğini belirtirken, devam eden bölgesel savaşlar ve küresel istikrarsızlık süreçlerinin de 2024'te de sektörü olumsuz etkilemeye devam edeceğini kaydetti. Erkoç, “Dünyada olduğu gibi bizde de yaşanan ekonomik sıkıntılar bazı tedbirleri de zorunlu kılıyor. Devam eden savaşlar, Filistin savaşının farklı bir yere evriliyor oluşu gibi nedenler de sektörü etkilemeye devam edecek.

Topyekûn ülkece bazı tedbirleri almak gerek” dedi. Çin'den gelen elektrikli otomobillere de değinen Erkoç, “Önümüzdeki dönem Çin ve Avrupa araç savaşı olacak gibi görünüyor. Çin'den gelen araçlara bazı katı kurallar uygulanıyor ancak Avrupa'dan gelen araçlar da ithal, dolayısıyla haksız rekabet de olmamalı. Türkiye'de üretilen araçlar için bazı teşvik ve destekler sağlanabilir, bazı teşvikler de faydalı olabilir; ÖTV indirimi gibi” diye konuştu.

Sıfır yerine düşük km 2'nci el önerisi

Erkoç, ikinci el taşıt piyasasının sektör açısından önemine de işaret ederek, şunları kaydetti: “Burada ikinci el taşıt sektörü büyük önem taşıyor. Yeni bir politika izlenebilir. Sıfır otomobil yerine az kullanılmış ikinci el tercih edilebilir. Örneğin 80 bin kilometredeki aracı sıfırla değiştirmek yerine 30 bin kilometre daha az kullanılmış araçla değiştirilebilir. Bu konuda bazı teşvikler de faydalı olabilir.

Ayrıca Ticaret Bakanlığımızın başlattığı uygulama sıkı kontrollerle devam etmeli, al-satçı tabir ettiğimiz merdiven altı vergi vermeyen, fiyatların da yükselmesine neden olan kayıt dışı kişiler takip edilerek cezalar da devam etmeli. Vergisini veren istihdam sağlayan meslek erbapları da bu haksız rekabete maruz kalmamalı.”

Elektriklide 7 kat artış

2023 yılında trafiğe çıkan araçlar içinde önceki yıla göre en hızlı artış yüzde 688,7 ile elektrikli otomobillerde görüldü. Önceki yıla göre artış benzinli otomobillerde yüzde 57,6, dizelerde yüzde 51, LPG'lilerde yüzde 17,3 artarken, elektrikli otomobillerdeki yaklaşık 7 katlık artış dikkati çekti. 2022 yılında sadece 8 bin 312 adet olan trafiğe yeni çıkan elektrikli otomobillerin sayısı, 2023'te 65 bin 558 adede ulaştı.

Benzinli ve elektrikli olmak üzere iki motora sahip 'hibrit' otomobillerin sayısı da yüzde 82,9 artışla 87 bin 933'e yükseldi. Trafiğe çıkan otomobiller içinde benzinlilerin 2022'de yüzde 70 olan payı 2023'te yüzde 66,1'e, dizelerin payı yüzde 18'den yüzde

25.01.24

16,3'e, LPG'lilerin payı da yüzde 2'den yüzde 1,4'e gerilerken, hibritlerin payı yüzde 8,5'ten yüzde 9,3'e, elektriklielerin payı da yüzde 1,5'ten yüzde 6,9'a çıktı.

Buna göre elektrikli ve hibrit otomobillerin toplam payı yüzde 16,2'ye ulaştı. Yerli otomobil TOGG'un yanı sıra Çin ve Avrupa menşeli elektrikli otomobillerin pazara girişlerinin katlanarak artmasıyla bu payın 2024'te çok daha yüksek düzeylere ulaşması bekleniyor.

Abdulkadir Selvi

Suudlularla Koç gibi ticaret

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Suudi Arabistan'da yaşanan Süper Kupa krizini Türkiye'nin çıkarlarına yönelik sinsi bir operasyon olarak değerlendirmiş ve 28 Şubatvari oyunların sahneye konulduğunu söylemişti.

Kısaca hatırlatacak olursak Suudi Arabistan'da ne olmuştu?

ALİ KOÇ SABOTE ETMİŞTİ

Fenerbahçe ve Galatasaray'ın oynayacağı Süper Kupa maçı, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da olumsuz bakmasına rağmen Türkiye Futbol Federasyonu ile Fenerbahçe ve Galatasaray kulüplerinin anlaşmasıyla Suudi Arabistan'a alınmıştı. Fenerbahçe ve Galatasaray, Riyad'a kadar gitmiş ancak maçın oynanacağı gün Fenerbahçe Kulübü Başkanı Ali Koç sahaya Atatürk tişörtleri ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" pankartı ile çıkmakta ısrar etmiş, Galatasaray ise "Ne mutlu Türküm diyene" pankartı ile çıkmakta direnince maç iptal edilmişti.

TÜRK BAYRAĞI VE İSTİKLAL MARŞI

Bu olay Türkiye'ye, Suudlular İstiklal Marşı'nın okunmasına ve Türk bayrağının açılmasına izin vermedi şeklinde yansıtılmıştı.

28 Şubat sürecini oluşturmak için kullanılan Atatürk, Türk bayrağı ve İstiklal Marşı gibi değerlerimiz burada da devreye konulmuştu. Ancak daha sonra Türk bayrağının açılmasına, İstiklal Marşı'nın okunmasına bir engel çıkarılmadığı ortaya çıkmıştı.

28 ŞUBAT'IN KALEMLERİ

Ben bu olayın perde arkasını yazınca Fenerbahçe Kulübü Başkanı Ali Koç, kendisine yakışan seviyesiz bir üslupla bana saldırmış, Uğur Dündar, Ertuğrul Özkök ve Fatih Altaylı taarruza geçmişlerdi. Bu işbirliği nereden geliyor? Uğur Dündar'ın başkanı olduğu Fenerbahçe Yüksek Divan Kurulu maçın Suudi Arabistan'da oynanmaması

25.01.24

için karar aldığı halde Ali Koç takımı Riyad'a götürmüştü. Peki o niye saldırdı? Çünkü bunlar 28 Şubat'ta işbirliği yaptılar. Çünkü bunlar 28 Şubat'ın kalemleri. Her fırsatta da 28 Şubatvari bir süreç olması için harekete geçiyorlar.

Onları unutmadım. Sıcak gelişmeler yaşandığı için yarına bıraktım ama yanlarına bırakmayacağım. 28 Şubat'ın medya ayağını oluşturan üç ismin ipliğini pazara çıkaracağım. Ama şimdilik sadece Ali Koç'a bir hatırlatmada bulunacağım.

OTOKAR- SUUDİ ARABİSTAN

"Atatürk tişörtleri" ile süreci sabote eden Fenerbahçe Kulübü Başkanı Ali Koç aynı zamanda bir Koç kuruluşu olan Otokar'ın Yönetim Kurulu Başkanı. Otokar'ın 500 milyon dolarlık zırhlı araç satışı için Suudi Arabistan'la görüşmeler yaptığı söyleniyor. Söz konusu para olunca Suudi Arabistan, şeriat rejimi falan unutuluyor. Ama samimi olarak düşüncemi söyleyeyim; satış yapmalarını isterim. Çünkü bunlar Türkiye'nin markaları. Sonuç itibarıyla ülkemiz kazançlı çıkacak. Ama bu benim bazı soruları sormama engel değil.

ALİ KOÇ'A SORULAR

Ali Koç ben senin gibi "ulan" demeyeceğim, sadece soru soracağım.

1- Suudlularla anlaşma yaparken "Atatürk" maddesini koyduracak mısın?

2- Anlaşma imzalanırsa "Atatürk tişörtü" giyecek misin?

3- Anlaşmanın yapılacağı mekâna "Yurtta sulh, cihanda sulh" pankartı açtıracak mısın?

Bakalım Türkiye için istediklerini kendi şirketinin menfaatleri söz konusu olunca talep edecek misin?

İSRAİL'İN SOYKIRIMININ KANITLARI TÜRKİYE'DEN

Gazze'de insanlık dışı katliama imza atan İsrail, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin başvurusu üzerine Lahey'de soykırım iddiasıyla yargılanıyor.

Uluslararası Adalet Divanı'nda yapılan yargılamanın iki ayağı var.

1- Başta Netanyahu olmak üzere soykırım yapan İsrail yöneticilerinin cezalandırılması.

2- İsrail'in yeni soykırımlarına engel olmak için bir an önce ateşkes ilan edilmesi için ihtiyati tedbir kararının verilmesi.

ERDOĞAN ÖNCÜLÜK ETTİ

25.01.24

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İsrail'in savaş suçlusunu ilan edilmesini uluslararası platformlarda dile getirmişti. Türkiye o nedenle Lahey'deki yargılama ile yakından ilgileniyor. AK Parti üç milletvekilinden oluşan bir heyet ile Lahey'deki yargılamaları yakından takip ediyor. AK Parti Milletvekilleri Cüneyt Yüksel, Emrah Karayel ve Cahit Özkan bir süre Lahey'deki duruşmaları izledikten sonra Türkiye'ye döndüler. AK Parti milletvekillerinin, Lahey'deki Güney Afrika Cumhuriyeti heyeti ile yakın teması ise sürüyor.

FOSFOR BOMBASI FOTOĞRAFLARI

İsrail'in Gazze'deki soykırımının delillerinin bir kısmı Türkiye'den gitti. Anadolu Ajansı tarafından Türkçe, İngilizce ve Arapça olarak hazırlanan ve İsrail'in Gazze'deki soykırımını belgeleyen "Kanıt" isimli kitap, Güney Afrika Cumhuriyeti tarafından Lahey'deki yargılamaya delil olarak sunuldu. "Kanıt" isimli kitapta İsrail'in Gazze'de işlediği insanlık suçları belge niteliğindeki fotoğraflarla ortaya konuluyor. Kitapta ayrıca İsrail'in Gazze'de kullandığı beyaz fosforlu top mermilerinin fotoğrafları da yer alıyor.

Lahey'deki yargılamaları izleyen AK Parti heyeti ayrıca Gazze'den tedavi için Türkiye'ye getirilen yaralılarla ilgili soykırım suçuna delil oluşturabilecek kanıtları da Güney Afrika heyetine ulaştırdı.

CNN TÜRK'ÜN GÖRÜNTÜLERİ

Ayrıca Gazze'de görev yapan TRT, CNN TÜRK, A Haber ve NTV başta olmak üzere Türk televizyonlarında yer alan soykırımı ilişkin görüntüler de birkaç dilde hazırlanarak Uluslararası Adalet Divanı'na sunuldu.

İSRAİL SAVAŞ SUÇLUSU

ABD, Ukrayna'ya saldırı üzerine Rusya hakkında Lahey'den jet hızıyla soykırım kararı çıkarttı. Ama İsrail'in katliamlarına ortak olduğu için belki gücünü kullanıp İsrail'in soykırım suçundan ceza almasını engelleyecek. Ama bu dava burada bitmeyecek.

Bir gün gelecek İsrail soykırımcı, Netanyahu ise savaş suçlusunu ilan edilecek. O gün uzak değil.

Esfender KORKMAZ

Neden dünya bizim bankalardan endişeli?

Bankaların dönmeyen kredileri düşük, ortalama yüzde 2,2 oranındadır. Bankaların döviz pozisyon açığı yoktur. Sermaye yeterlilik oranı yüksektir. Buna rağmen Son üç aydır, uluslararası fonlar ve rating kuruluşları bankaların risklerini konuşuyor.

Birkaç hafta önce; Fitch bankalarla ilgili raporunda;

1- *“Bankaların refinansman (borcun başka borç veya araçlarla kapatılması) baskıları azaldı ve fakat refinansmana ait riskleri devam ediyor.”* denildi.

2-Türkiye'nin *“zayıf Döviz mali esnekliği ve döviz rezervleri”* göz önüne alındığında, hükümetin bankacılık sektörüne müdahalesinin, bankaların notunu *“B-”* ile ülke notunun bir kademe altında sınırladığını” söyledi.

Avrupa'nın varlık kuruluşu Amundi; *“Türkiye’de enflasyon tersine dönüp yavaşlayıncaya kadar, yatırımcılar Türk tahvillerinden uzak duracaktır. Riskler Mart seçimlerinden sonra netleşir”* diyor.

JP Morgan raporunda, *“Türk bankalarını negatif katalizör izleme listesine aldıklarını ve Kur Korumalı Mevduattan dönüşün bankalar için ilave risk oluşturduğunu”* belirtti.

Anlaşılan odur ki; bu yorumların bir kısmı, Merkez Bankası'nın faizi artırması için baskı olarak kullanılıyor.

Risk olarak da hükümet müdahalesi ve seçim nedeniyle, siyasi iktidarın seçim kazanmak için yeni bir çılgınlık yapmasından korkuyorlar.

Söz gelimi, enflasyon artarken faizleri düşürmek yanlıştı; kur korumalı mevduat ise bir delinin bir kuyuya taş atmasına benzedi. Kur korumadan çok, topluma sosyal maliyet getirdi ve ekonomik istikrarı bozdu.

25.01.24

Dünya; Merkez Bankası Başkanı'nın ve Hazine ve Maliye Bakanı'nın, seçimler nedeni ile ellerinin bağlı olduğunu da gördü. Dahası rasyonel politikaların da işlemediği anlaşıldı.

Merkez Bankası Başkanı, sıkı para politikası için seçim sonrasında işaret etti. Hazine ve Maliye Bakanı da tek silah olarak öteden beri mali disiplin diyor ve fakat saray harcamalarını, konvoyları, kamuda ithal lüks ve çakarlı araba saltanatının önünü kesmiyor. O zaman da MB'ye ve rasyonel politikalara güven kalmıyor. Biz içeride medyada eften-püften tartışmalara katılıyor ve gerçekleri göremiyoruz. Yabancı kuruluşlar ve sermaye daha net görüyor ve ayrıca seçim popülizmi nedeniyle, enflasyonun artacağından endişe ediyor.

Bankalarla ilgili bazı gelişmeler ile döviz açığımız ve dış borç sorunu da, bu endişeyi artırıyor.

MB; bankalara, kur korumalı mevduat, kredi sınırlaması, döviz işlemleri gibi nedenlerle baskı yaptı. Bankaların büyümesi geriledi. 2023 yılında birinci çeyrekte yüzde 14,9 olan büyüme, ikinci çeyrekte yüzde 7,0 ve üçüncü çeyrekte yüzde 5,1 oldu.

Merkez Bankası Ocak-Kasım 11 aylık ödemeler bilançosuna göre 11 ayda ;

*Dış ticaret açığı 81,8 milyar dolar, cari açık 43,6 milyar dolar oldu.

*Türkiye'ye gayrimenkul alımı dışında doğrudan yabancı yatırım sermayesi girişi yok seviyesinde yalnızca 642 milyon dolar düzeyinde oldu.

*Resmi rezervler 4 milyar dolar azaldı. (Aşağıdaki tablo.)

2023 OCAK-KASIM ÖDEMELER DENGESİ (MİLYON DOLAR)	
CARİ AÇIK	43.605
DIŞ TİCARET AÇIĞI	81.808
HİZMETLER DENGESİ NET GİRİŞ	48.857
BİRİNCİL GELİR DENGESİ NET ÇIKIŞ	10.980
İKİNCİL GELİR DENGESİ NET GİRİŞ	326
GAYRİMENKUL HARIÇ DOĞRUDAN YATIRIMLAR NET GİRİŞ	642
YABANCIYA GAYRİMENKUL SATIŞI	3346
YURT DIŞINA TAHVİL İHRACI	
Bankalar net borçlanma	3302
Genel Hükümet net borçlanma	10.000
Reel sektör net ödeme	497
YURT DIŞINA SAĞLANAN KREDİLER	
Reel sektör net borçlanma	1386
Bankalar net borçlanma	7658
Hükümet net geri ödeme	176
RESMİ REZERVLERDE AZALMA	4.005

25.01.24

Her seçimde olduğu gibi hükümet kamu bankalarını yine kullanacak.

Bankaların bir yıl içinde ödemeleri gereken dış borç stoku 2021 Kasım ayında 83 milyar dolar iken, 2024 Kasım ayında 98,6 milyar dolara yükseldi. Bankalar, enflasyon ve hükümet ve MB müdahaleleri nedeni ile sendikasyon kredilerini yenilemekte rahat değiller.

Özetle, hükümet ve ekonomi yönetimi özel ve kamu bankalarını rahat bıraksalar, bankaların riskleri düşer.

İbrahim Kahveci

Türkiye'nin Lale Devri

Cumhurbaşkanı Erdoğan İstanbul için sürekli **Fetret Devri** tanımlamasında bulunuyor.

Ve bu seçimle Ekrem İmamoğlu'nu devirerek bitsin şu 'Fetret Devri' diyor.

Fetret Devri neydi? Osmanlı'nın büyüme dönemi içindeki **kısa duraksama** devridir. Yıldırım Bayezid'in ölümünün ardından oğulları arasında süren taht kavgası dönemine denir. Ve yaklaşık 11 yıl sürmüştür.

Lakin kendisinin tek lider olarak yönettiği Ülkemiz acaba hangi devri yaşıyor? Bakınız belediye yönetimi mi Ülkemizin kaderini belirliyor, yoksa tek lider olarak yönettiği kendi yönetimi mi?

Gerçekten Ülkemiz şu anda Osmanlı dönemlerinden tanımlama yapılacaksa, nasıl bir devir yaşıyor?

Aslında sorunun cevabını herkes biliyor. Elbette Lale Devri.

Lale Devri nedir?

Halkın büyük bir kısmı zor durumdayken İstanbul'da devlet büyüklerinin şatafatlı ve eğlenceli bir yaşam sürdüğü dönemdir. **Zevk-ü Sefa** devri ama bunu geniş halk kitlesi değil bir kısım elit yönetici kesim yaşardı.

Gelin Türkiye ile Osmanlı'nın dönemlerini karşılaştıralım:

-Osmanlı 1579-1699 yılları arasında Duraklama Dönemini yaşadı.

-Nitekim Türkiye'miz de 1990-2002 arasında adeta duraklama dönemi yaşadı.

Osmanlı 1699 Karlofça Antlaşması ile ilk kez toprak kaybetti ama hemen ardından 1718 yılında Pasarofça Antlaşması ile Lale Devrine girdi.

25.01.24

Yaklaşık 12 yıl süren Lale Devrinin kabaca özelliklerine bakalım:

- Önemli reform hareketleri gerçekleştirilmiştir.
- Çok önemli sanat eserleri ve mimari yapılar ortaya çıkmıştır.
- Batıya yönelik yakın ilişkiler geliştirilmiştir.
- Halk çok fakirleşmiş ve **Saray Halkı** aşırı oranda zenginleşmiştir. Lale Devrinin simgelerinden biri **Damat İbrahim Paşa** ve de diğeri **Sadabad Sarayı**'dir.

Lale Devri için bir Damat ve bir de Saray yetmiştir.

Şimdi gözlerinizin önüne o lüks cipleri, içlerinde pudra şekeri çekenleri getirin. Kamudan çifte maaş alarak şatafatlı hayatları getirin. Sarayları düşünün ve sadece özel kullanıma ait Cumhurbaşkanlığı'nın 13 uçağını hayal edin. Hele hele o yoldan geçerken oluşan konvoyları, o konvoylardaki lüks ötesi araçları...

O taht gibi koltuğunu hiç düşünmek istemiyorum. Saray'ın işlemeleri ve yemeklerini de... Ama aynı yönetim Türk Milletine "porsiyonları küçültün" önerilerinde bulunabiliyor...

Uçaklar, yatlar, katlar, saraylar ve damatlar... Tıpkısının aynısı Lale Devri.

Fakir bir halk ve şatafatlı bir yönetim.

Neydi misyon: İtibardan tasarruf olmaz.

Soralım kendimize.

Bitirilmesi gereken devir Fetret Devri mi yoksa Lale Devri mi?

Lale Devrinin Sadabad Sarayı'nı hayal edin... Ve Millet fakirlik içindeyken oralardaki zevk-ü sefayı...

Ve Osmanlı'nın yıkılışını...

Lale Devri sonrası nasıl da aniden çökuverdi Osmanlı.

Çünkü **içeriden çürütülen koca İmparatorluğun Lale Devri ile sadece dışı parlatılmıştı.**

25.01.24

Tıpkı bugün ülkemizde Atatürk ile kurulan Cumhuriyetin 90'lı yıllarda **Tansu Çiller ile Duraklama Devrine** sokulması ve AK Parti ile de Lale Devrini yaşaması gibi...

Çiller ile Erdoğan dostluğu nereden geliyor sanıyorsunuz?

Ve sıra son yıkımda... Artık Türkiye Cumhuriyeti hızla yapısal yıkıma gidiyor. Bunu da Başkanlık Sistemi ile hızlandırdık.

Ne kurum kaldı ne de kural; hatta İslam bile kafana göre... Güncelliyorsun ve bütün günahlar sevap oluveriyor. Tıpkı faiz indirirken Nass... Ama faiz yükseltirken Fazilet olması gibi.

Ne demiştik 2017 Referandumu için: Bu referandum geçerse 1-devlet yıkılır 2-İslam yıkılır.

Not: Burada yıkım büyük zarar görme anlamına geliyor.

Lale Devri bizi nereye götürdü? Bir düşünün ve sonrası için çocuklarınıza ve torunlarınıza oturup ağlayın... Çünkü asıl acıyı onlar çekecek.